Ασκητές μέσα στον κόσμο Β': Αναστάσιος Μαλαμάς

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Ιουνίου, 2018

Αυτοβιογραφία

Ο απλός και ταπεινός Αναστάσιος Μαλαμάς γεννήθηκε στο χωριό Κοκκαλού, κοντά στην λίμνη Βόλβη, τον Δεκέμβριο του 1929. Η καταγωγή του πατέρα του ήταν από το Σχολάρι της Θράκης. Ήταν θεοσεβούμενος άνθρωπος. Είχε αγοράσει από ένα μετόχι την εικόνα των αγίων Αναργύρων και την έφερε στην Εκκλησία του χωριού. Η μητέρα του ήταν κι αυτή Θρακιώτισσα από το Νηχώρι, κοντά στην Ραιδεστό. Απέκτησαν 6 παιδιά και το 1932 πέθανε ο πατέρας του σε ηλικία 37 ετών από πνευμονία. Όπως αφηγείται ο ίδιος ο Αναστάσιος, «από μικρός πέρασα μαρτύρια. Ήμαν έως 2 χρόνων, αβράκωτος, με φουστανάκι τότες μας είχαν, και πήγα κι έπεσα πάνω στην πυροστιά. Τότες νε φάρμακα... νε τίποτα... Με πρακτικά να με γιατρέψουν! Επειδή ήμασταν 5 ορφανά, εμένα το τελευταίο μ' έδωκαν για υιοθεσία σ' ενα διπλανό χωριό. Ήμουν δίδυμος μ' εναν αδελφό μου που γεννήθηκε πολύ ζωηρός, μπαμπάτσικο μωρό λέγανε, ενώ εγώ ήμουν σαν ψοφίμι, «ζαλίμι» με λέγαν! Εκείνο το βύζαιναν, εμένα μ' είχαν παραπετάξει, μα ο πατέρας με λυπόταν κι έλεγε, δώσε και σ' αυτό να βυζάξη, να πάρη λίγο μαγιά, και μου 'δινε λίγο λαδάκι με ζάχαρη. Περιφρονημένος ήμουν από μικρός. Και πεθαίνει εκείνο το κατάγερο και

μνήσκω εγώ! Μ’ έδωκε η μάννα μου ένα κομμάτι πίττα, είχε το ταψί μπροστά εκείνη την ώρα, και έγινε η υιοθεσία! Δυόμισι χρονών να ’μουνα τότε που με δώκαν ορφανό σε ξένα χέρια…

»Με πήρε σα κουτάβι με κλειστά μάτια ο πατριός να με πάγη στο άλλο χωριό. Με πήγε κατευθείαν στο καφενείο. Εκεί μέσα 4-5 καρέκλες κι εγώ ούτε να κλάψω, να παραπονεθώ, κι έλεγε ο πατριός μου στον κόσμο εκεί μέσα πως με πήρε για παιδί του. Μετά με πήγε στο σπίτι του. Δεν είχαν αυτοί παιδιά. Μου δείχνει την γυναίκα του, και μου λέει «αυτήν θα λες μητέρα, εμένα θα με λες πατέρα. Ναί; Ναι!». Αυτή όμως η γυναίκα του ήταν σαν τσαγκάδα (προβατίνα που όταν γεννά δεν παίρνει κοντά τα αρνάκια της). Με χτύπαγε αλύπητα, για σκοτωμό. Από το ξύλο, μία μέρα βάφτηκαν τα σανίδια της παράγκας όλο αίμα. Ύστερα από λίγο έφτασε αυτός.

—Τί 'ναι;

—Μ’ έδειρε η μάννα!

»Τότε κι αυτός άρχισε να δέρνη αυτήνα. Ώσπου με τα πολλά κάτι γειτόνοι ειδοποίησαν τη μάννα μου: «Θα σκοτώσει αυτή το παιδί, τρέχα! Κι ήρθε και μ’ αρπάζει αβράκωτον, κρυφά, απ’ την αυλή. Την άλλη μέρα ήρθε αυτός για να με ξαναπάρη, μα οι δικοί μου μ’ έκρυψαν.

»Σχολείο πήγα τρεις τάξεις, και απ’ αυτές, μία τάξη δεν πήγα γιατί ήμουν πολύ άρρωστος και έβηχα. Ο δάσκαλός μας ήταν πολύ αυστηρός, μας έδερνε. Όταν ήθελε να τιμωρήση ένα μαθητή, τον έστελνε να κόψη βίτσες από τις λυγαριές που είναι μαλακές και δε σπάνουν, και μετά έλεγε: «Τα χέρια πάνω στο θρανίο!» και τσατ! τσατ! βαρούσε με τη βίτσα. Όμως μετά, όταν γέρασε, μας μάζευε κάτω απ’ το πλατάνι κι έλεγε ιστορίες. Μία μέρα μας είπε την ιστορία του Δαυίδ, που ήταν τσομπανάκος, και πώς έγινε βασιλιάς κι η στολή του είχε όλα τα χρώματα της γης. Πολλές ιστορίες μας έλεγε από την Βίβλο. Μας είπε κάποτε και για τον αδελφό του που έπαθε μελαγχολία και πως του είπανε να λέη το• «*Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με…*».

»Όλη η ζωή μου γεμάτη είναι με θαυμαστά, από τότε που ήμουν τσομπανάκος μέχρι και τώρα. Τα σπίτια μας ήταν παλιά, τούρκικα, σαν αχούρια. Με λάσπη και κοπριά για ντουβάρια, με άχερο μέσα, με ραγάζια πλεγμένα σάζια. Τότε η ζωή ήταν απλή. Παλιά ο κόσμος μ΄ ένα παραμύθι το βράδυ κοιμόταν πολύ ευχαριστημένος. Τώρα δεν παρηγοριέται με τίποτα. Τότε ζούσαμε σαν αγριάνθρωποι, μες στους κινδύνους. Κάποτε ξέχασαν το ποντικοφάρμακο μες στην πινακωτή, παραλίγο να μας ξωλόθρευε. Και τι τρώγαμε… κατσαμάκι (κουρκούτι με καλαμποκάλευρο), σαμόλαδο με ζάχαρη, σα χαλβάς ήταν. Μικρό μ’ έστελναν με τα γουρούνια στο βάλτο, μες στα μπαντάκια (=λάσπη). Εκεί έπινα θολό νερό βροχής και κάποτε που δεν είχα ποτήρι,

έβαζα το λαστιχένιο παπούτσι μου μέσα στις γκιουλίτσες (λακκούβες) και έπινα... Πάσχα μόνο είχε κρέας. Μετά, άμα σφάζαμε κάνα γουρούνι, είχε λίγδα, τσιγαρίδα, καβουρμά, κι αυτά λιγοστά. Κάποτε τρώγαμε και χέλια από τη λίμνη. Τα φρούτα μας ήταν τα γκόρτσια (άγρια απίδια), τίποτα βατόμουρα, σταφύλια... Μες στις βατσινιές σαν αλπές (αλεπούδες) μεγαλώναμε... Ξυπόλητα μες στα μπαντάκια.

»Από 4 χρόνων σαλάγιζα τα πρόβατα στην στρούγκα. Είδα πολλά. Πήγαινα στα γουρούνια, από 6-7 χρόνων κρύο, χειμώνας, έτρεμα απ' την παγωνιά, τι να κάνω; Όταν ήμασταν μικρά, τρώγαμε όλοι, δίχως πιάτα, μέσα απ' το ταψί, κατσαμάκι δίπλα απ' την φωτιά. Από μικρός όλο με γέρους ήθελα να μιλώ• ό,τι άκουγα απ' τους μεγάλους το άρπαζα, γινόταν προίκα μου.

»Δεν γνώριζα τι θα πει κούραση. Έμπαινα σε ρεματιές, φορτωνόμουν ξύλα και τα ανέβαζα με την πλάτη. Ο βοσκός σα βραχή το πρωί, το βράδυ θα στεγνώσουν τα ρούχα πάνω του.

»Μικρό παιδί, άφοβος ήμουν. Μία σκύλα με δάγκασε βαθειά, μου 'βγαλε κομμάτι. Το τύλιξαν με μία πατσαβούρα. Να, το σημάδι...

»Μικρός κοιμήθηκα πάνω σε φίδι. Ήταν μισοπαραχωμένη μία οχιά στο χώμα• κοιμόμουν πάνω. Η οχιά δε χαρίζει. Έναν χωριανό μας, ήταν στο κάρο πάνω κι από κάτω του δίνουν ένα δεμάτι, νάσου ένα φίδι, τον τσίμπησε, μέχρι να τον φέρουν, έλειωσε. Μην πατήσης λοιπόν φίδι, τό 'χει για προσβολή, γιατί έχει εγωισμό.

»Το '44 μας κάψαν τα σπίτια στο χωριό. Ερχόταν το τραίνο με Γερμανούς, Βουλγάρους, κάναν ενέδρα οι αντάρτες, πιστόλια ακούγονταν σα βατράχια, χαλασμός! Η μηχανή ξεκλείδωσε και έφυγε, τα βαγόνια έμειναν. Μετά οι Γερμανοί, για εκδίκηση, γκρέμισαν την σκεπή στο σχολείο και καίγαν τα σπίτια. Εγώ έβαλα ένα καπέλλο στ' αυτί μου, οι σφαίρες σφύριζαν, και πετάχθηκα σ' ένα χαντάκι. Μετά φύγαμε στα βουνά... Εκεί ένα βράδυ με λέει ο αδελφός μου: «Δεν πας στο χωριό μας μήπως βρης ψωμί;». «Πάω!». Τι ήμουν, 14 χρονώ! Βλέπω ένα φως, ζητάω λίγο ψωμί, με δίνουν και ντομάτες και παίρνω τις ρεματιές, δεν ήξερα τι θα πει φόβος.

»Πολλές φορές γλύτωσα από θαύμα. Τότε με τους αντάρτες όλοι μέσα στα χωριά κλεισμένοι ήταν. Από την Παζαρούδα έπρεπε να πας ως την Ασπροβάλτα για να βρης άνθρωπο. Εγώ όμως, κάθε μέρα τα πρόβατά μου τα πήγαινα έξω, μετά στο μαντρί, κι εγώ καθόμουν σ' ενα καμαράκι μ' ένα φαναράκι. Σφαίρες βούιζαν απ' έξω, τα πρόβατα όρθια, δεν τά 'πιανε ύπνος. Τα πρωϊνά τα πήγαινα στο βουνό για βοσκή. Ένα βράδυ έρχεται κει που μέναμε σε κάτι αχερώνες μέσα ένας και λέει στη μάννα μου: «Εμείς οι Μάηδες αποφασίσαμε να σκοτώσουμε τον Τάσο», γιατί νόμιζαν πως πάω ψωμί στους αντάρτες, πως είμαι σύνδεσμος.

»Εγώ παρόλ' αυτά συνέχιζα να βοσκάω τα πρόβατά μου στο παχύ χορτάρι που μόνο λαγοί παγαίναν. Βγαίναν οι στρατιώτες παγάνα, μα εγώ γλύτωσα...

»Όταν έγινα 16 χρόνων μία μέρα, καθώς βοσκούσα τα πρόβατα, σκέφτηκα ποιόν δρόμο να πάρω, της αρετής ή της κακίας; Γονάτισα κάτω κι ωρκίστηκα στον Θεό να ακολουθήσω τον δρόμο της αρετής, γιατί θυμήθηκα τι μας έλεγε ο δάσκαλος, ο Γιάννης Μητσαντώνης. Κι από τότε αυτή η κατάσταση δεν μ' αφήνει.

»Εγώ είχα μεράκι στα πρόβατα και στην προσευχή. Με πιάνει συγκίνηση, θρηνώ και οδύρομαι για το πιστεύω. Γιατί το πιστεύω είναι ένα σχοινί που μας κρατά και προσπαθεί να μας το κόψη ο πειρασμός.

»Άλλη μέρα, μόνος μου ήμουν με την γκλίτσα μου μέσα σε μία πολιάνα, λειβάδι με χορτάρια, και βλέπω να περνάνε μαυροσκούφηδες με πολυβόλο στην πλάτη. Ολόκληρος λόχος πέρασε. Άγγελος Κυρίου με προστάτεψε, 17-18 χρονώ, θά 'μουν... γιατί απαγορευόταν να βρίσκωμαι εκεί που ήμουν, πίσω από το χωριό, όπου ήταν σαν άγρια ζούγκλα. Κι όπως περνούσαν αυτοί από δίπλα μου ούτε ένα πρόβατο, δεν σκιάχτηκε, δεν κουνήθηκε. Ούτε σκυλί να γαυγίση. Πέρασαν και φύγαν. Απ' τις φυλακές ήταν βγαλμένοι, τους ωπλίσαν, σα χάρος πέρασαν πέντε βήματα κοντά μου... Βλέπω έναν να προχωρά σα σκαντζόχοιρος με όπλο, από μία πλαγιά στην άλλη. Φτάνω ψηλά, με ρωτάν: «Είδες τίποτε;». «Τίποτα», λέω.

»Τότε με τον πόλεμο, το χωριό μας ήταν κυνηγημένο. Μου λεν οι δικοί μου να πάω γάλα και ψωμί για το θέρο. Το χωριό ήταν περιτριγυρισμένο με συρματοπλέγματα, με αμπριά. Μόλις με βλέπουν, έρχονται με υποκόπανο και με βαρούσαν να κιοτέψω. Εγώ έτρεχα στα βάτα να γλυτώσω. Τα πρόβατα σταλιάξαν στα πλατάνια... Σηκώνω τα χέρια ψηλά, με φέρνει μία με τ' αυτόματο με τη γεμιστήρα κι ακούστηκε τότε μία φωνή• «Μη Παναγιώτη, μη, είναι απ' τα καλύτερα παιδιά!». Σώθηκα!

»Η μάννα μας μας είπε «να σταθήτε καθαροί με το στεφάνι σας, στον γάμο, κάτω απ' το Ευαγγέλιο». Όταν ήμασταν στην Καλαμάτα στρατιώτες, ένα απόγευμα είχαμε έξοδο. Μόνος ήμουν κι εκεί που βάδιζα, να, ένας χωριανός μου με πιάνει και με σβαρνά με φόρτσα, σχεδόν να παλεύουμε, για να με τραβήξη μέσα σ' ένα τέτοιο σπίτι με γυναίκες. Σου λέει αυτός δεν έχει ζυγώσει σε τέτοια μέρη. Αυτός ήταν μέσα προηγουμένως και βγαίνει και αρπάζεται και κρεμάζεται πάνω μου! Με σβαρνούσε να πάμε. Εγώ του λέω, η μάννα μου είπε• «στο γάμο σας θα σταθήτε κάτω από το Ευαγγέλιο σαν λουλούδια». Αυτή τη λέξη άκουσα και με έφτασε να γλυτώσω. Μόλις το είπα αυτό, εκείνος μ' άφησε. Καλά που δεν πήγα. Αν πήγαινα θα μάθαινα, γιατί **όσο είναι αθώο το παιδί και δεν ξέρει από τέτοια, δεν τον τραβά**.

»Η μεγαλύτερη πτώση είναι η πορνεία και το μεγαλύτερο τέχνασμα του σατανά να παρασύρη τον άνθρωπο σ' αυτά. Όμως **η δύναμη και η καλωσύνη του Θεού**

επεμβαίνει. Εκεί που ήμασταν υπεραμαρτωλοί, ήρθε ο Χριστός για να σώση ανθρώπους. **Η Εκκλησία μας βασίζεται στον παρθενικό βίο**, δες τον Άη-Γιάννη τον Πρόδρομο. Ο διάβολος βάζει όλες του τις δυνάμεις, όταν δη αγνό άνθρωπο, και τότε ο άνθρωπος λέει• «Θεέ μου, σώσε με», και τον κυκλώνουν τότε μεγάλες δυνάμεις. «Άμα πιστεύη, έχτισε το σπίτι του πάνω στην πέτρα• αν έχης πίστη γερή, ο άλλος δεν σε παρασέρνει».

Ένας συγχωριανός του, που υπηρέτησαν μαζί την στρατιωτική τους θητεία, περίπου τρία χρόνια, ανέφερε τα ακόλουθα:

«Όταν ήμασταν στρατιώτες, επειδή ο Τάσος δεν αγαπούσε τα όπλα και δεν τα κατάφερνε όταν κάναμε βολή, μία φορά που αστόχησε τον άρπαξε ένας υπολοχαγός πολύ άγριος και τον αρχινά στις βρισιές. Και δεν του έφτασε αυτό, τον ρίχνει κάτω τον Τάσο και άρχισε να πηδά πάνω του με τ' άρβυλά του, ακόμη λίγο και να βγουν τ' άντερά του! Ο Τάσος ούτε μιλιά έβγαλε. Μία άλλη μέρα που είχαμε επιθεώρηση στα όπλα, όπως γινόταν κάθε Τετάρτη, κάτι όπλα είχαμε αμερικάνικα, κι επειδή βρέθηκε ένα σκουπιδάκι στο όπλο του, αν κι ήταν τόσο φιλότιμος και εργατικός και προσπαθούσε να μη δώση δικαίωμα κι όμως, τον ορμά πάλι αυτός ο υπολοχαγός και τον χτυπούσε με την κάνη του όπλου στην κοιλιά, κοφτά μέσα, βρίζοντας. Κι ο Τάσος το μόνο που είπε αργότερα ήταν: «Αυτοί δεν είναι άνθρωποι, δε λυπάνται».

»Έτσι ήταν από παιδί. Δεν έκανε ποτέ φασαρίες. Το Ευαγγέλιο αυτός το είχε μέσα του και το τηρούσε χωρίς να επηρεάζεται από τα σχόλια του κόσμου.

Στον στρατό ήταν πρώτος στα θελήματα, στις αγγαρείες• με την ψυχή του πήγαινε όπου τον έστελναν. Όταν όμως έλεγαν βρωμιές, τραβιόνταν στην άκρη, δεν χαλούσε την καρδιά του. Είχαμε κι έναν επιλοχία, άνθρωποι σκληροί ορισμένοι ήταν, που εμάς τα χωριατόπαιδα δεν μας είχε πάρει με καλό μάτι, κι όταν θύμωνε ωρμούσε να μας πνίξη απ' τον λαιμό. Ούτε άδεια τον έδωσαν, όταν είπε στην αναφορά ότι η μάννα του ήταν βαρειά άρρωστη. Κι εκείνης δεν έβγαινε η ψυχή της, γι' αυτό έβαλαν επάνω της την φωτογραφία του. Ναι, με την φωτογραφία του ξεψύχησε. Την ημέρα που γινόταν η κηδεία της, δες πως τα έφερε ο Θεός, απολύθηκε κι ο Τάσος και ήρθε, ανεβαίνοντας με σιγανό βάδισμα την ανηφόρα απ' την δημοσιά ως το χωριό, κοντά στα δύο χιλιόμετρα, χωρίς να τρέξη. Εμείς κάναμε τόπο να περάση μόνος του, σα να ήταν κάποιος επίσημος, για να πάη στο φέρετρο της μάννας του».

Διηγείται συγχωριανή του: «Ακόμη και τα ζώα τα νοιάζονταν πολύ, θαρρείς και τον ένιωθαν και τον υπάκουαν. Να, κάποτε με τις ταραχές του πολέμου δεν είχαμε τσομπάνη για τα πρόβατά μας, καμμία εκατόν πενήντα ήτανε... Το μαθαίνει ο Τάσος και μας λέει: «Φέρτε τα μαζί με τα δικά μου... τα μαζώνω εγώ άμα θέλη ο Θεός και τα δικά σας και θα τα μάθω». Μόλις τα πήρε, τα πήγαινε σε βοσκοτόπια ψηλά, μία στο Λυκομάντρι, μία αλλού, και θαρρείς το καταλάβαν πως τα αγαπούσε, ούτε να τα

προγκίξη ούτε φωνές άγριες, κι έτσι τα φύλαξε για ένα διάστημα και χωρίς μάλιστα καμμία αμοιβή. «Τι, από σας θα πάρω λεφτά;» έλεγε. Εκεί που μπορούμε ας βοηθάμε. Όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος έλεγε: «Μη στενοχωριέστε, ο Θεός είναι μεγάλος», και πήγαινε σ' απάτητα μέρη κι ερημιές χωρίς φόβο με τα πρόβατα».

Πειρασμοί και αδικίες

Το έτος 1954 παντρεύτηκε την Βάϊα και από τον γάμο του απέκτησε δύο παιδιά. Συνέχιζε να μένη στο χωριό του εργαζόμενος σκληρά. Έλεγε: «Δεν φοβόμασταν τίποτα μικροί, ό,τι και ν' ανταμώναμε. Μέχρι που απολύθηκα κι ακόμα δύο χρόνια ήμουνα τσομπάνος, μετά καπνά, κι υστέρα πήγα με μαστόρους». Μετά από 10 χρόνια κατέβηκαν στο χωριό Νέα Μάδυτος, όπου παρέμεινε ως την κοίμησή του. Εδώ έκανε κι άλλες δουλειές. Δούλεψε ως χτίστης, υποτακτικός σε μαστόρους, χαμάλης σε αποθήκες σιτηρών, καλλιεργητής σε λαχανόκηπους, πλανόδιος μανάβης. Τα ζαρζαβατικά τα κουβαλούσε μ' ένα καροτσάκι, μάλιστα άφηνε να διαλέγουν τα καλύτερα οι αγοραστές κι από πάνω τους έβαζε κι άλλα. Σε όσους τον αδικούσαν στις συναλλαγές, φρόντιζε ν' αφήνη κρυφά έξω από την πόρτα τους τα καλύτερα.

Όταν είχε αρχίσει την μαναβική είχε πει στην γυναίκα του: «Εγώ θα κάνω μπαχτσέ, θα πιάσω ζυγαριά στα χέρια, αλλά στον άλλο κόσμο δε θέλω να κρέμωμαι απ' την γλώσσα». (Δηλαδή να κάνη ψεύτικους λογαριασμούς).

Κάποτε πάτησε η ρόδα του κάρου το πόδι μιας γυναίκας, επειδή βιαζόταν να διαλέξη απ' το κάρο λαχανικά• το ζώο φοβήθηκε και προχώρησε. Ο Τάσος στενοχωρήθηκε πολύ και ζητούσε συγγνώμη, «σ' έκανα ζημιά», έλεγε χωρίς βέβαια να φταίη αυτός για την απροσεξία της, κι από τότε, όταν εκείνη η γυναίκα αγόραζε λαχανικά δεν της έπαιρνε λεφτά για μεγάλο διάστημα.

Πάντα έβαζε πιο πολλά ζυγίζοντας τα λαχανικά. Ο Τάσος που είχε πολύ καλή μνήμη, γνώριζε πόσα ακριβώς τον χρωστούν οι γυναίκες που αγόραζαν επί πιστώσει, αλλά ποτέ δεν τους τα ζητούσε. Αυτές νόμιζαν πως τον κοροϊδεύουν, όμως αυτός έτσι κέρδιζε σε υπομονή και έλεγε: «Σε μερικούς ανθρώπους οι φασαρίες τους δίνουν ζωή. Όμως άμα αντισταθής και μαλώσης δεν θα σε χωράει ο τόπος. Αν έλθης σε φασαρίες τότε χάνεις, γιατί γίνεται αυτό που λέει το Ευαγγέλιο, το άλας χαλνάει. Όπως τα ζιζάνια, που εμποδίζουν το σιτάρι, έτσι και με τον κόσμο. Χρειάζονται όμως και τα παλιόχορτα γιατί αν δεν έχη και αντίθετους πως θα διακρίνεις, πως θα δοκιμαστείς; Όπως οι τσομπάνηδες προσπαθούμε να κρατάμε μία ράτσα από καλή προβατίνα έτσι να προσπαθούμε να κρατάμε μία ράτσα καλή γιατί από μόνος του δεν γίνεται καλός ο άνθρωπος μόνο με ανθρώπινα λόγια, αλλά με άνωθεν βοήθεια».

Ορισμένα δείγματα της ανεξικακίας του:

«Όταν κατεβήκαμε απ' το χωριό, ήμουν καμμιά 35 χρονώ, δούλεψα με μαστόρους, χτίζαμε σπίτια σε διάφορα μέρη. Ένα αφεντικό έβριζε πολύ, όλο φώναζε, μέχρι και κλέφτη μ΄ έλεγε και συνέχεια ο θάνατός σου η ζωή μου, φώναζε κι εγώ να κουβαλάω τους ντενεκέδες με λάσπη στον ώμο. Τά 'βαζε με μένα, όμως τα έβαζε και με τον Αναμάρτητο Χριστό και έβριζε, θα έσκαζα αν νεύριαζα, όμως εγώ δεν ήξερα τι θα πει θυμός, δεν ήξερα να παρεξηγηθώ, δεν σχολίαζα, δεν κατέκρινα. Όταν τελειώναμε δεν έλεγε ούτε ένα ευχαριστώ, μα εγώ δεν τον έκρινα στους άλλους. Μία μέρα, όταν ρίχναμε την πλάκα, έψησε ένα αρνί και μου έλεγε, έλα να φας, μα εγώ δεν έτρωγα γιατί ήταν Παρασκευή, εγώ ελιές... Από τότε που δεν έφαγα αρνί μ΄ έβαλε πιο πολύ στο μάτι... βρισιές! Ήξερε ότι είμαι απείραχτος κακού κι όμως... πώς ήρθαν τα πράγματα, τα έφερε έτσι ο Θεός και, μετά από χρόνια, ένας δικός του..., ήλθε μετανοιωμένος και άρχισε να ρωτά για το Ευαγγέλιο και την Εκκλησία και γύρισε στο πιστεύω.

»Κάποτε που δούλευα σ' ένα αφεντικό που έβριζε πολύ τα θεία, τον ρώτησα «γιατί με βρίζεις;». Εκείνος μου είπε «εγώ δε βρίζω εσένα», και του απάντησα, «βρίζεις όμως τον Πατέρα μου, κι αυτό δεν το αντέχω», και έτσι έφυγα από εκεί.

»Άκουγα ειρωνείες και στην δουλειά που έκανα και στην πλατεία όταν καθόμουν• «βρε τον κοιμισμένο», άκουσα να λεν για μένα, μα εγώ δεν ήξερα να παρεξηγηθώ. Με λέγαν, «γιατί δεν γλεντάς, γιατί δεν γυρνάς;». Εγώ σαν άνθρωπος πήγαινα σε γιορτές μα δεν ήξερα άλλα, και τους λέω μία φορά• «βρε σεις, είδατε στις εικόνες κάνα Άγιο να γελάη;»».

Κάποτε έδωσε κάτι σκορδάκια σε κάποιον και εκείνος τον είπε «μπαταχτσή» (κλέφτη) κι αυτός την άλλη μέρα πήγε ένα δεμάτι σ' αυτόν που τον εξύβρισε, όμως κι αυτός ο άλλος του πήγε τυρί λέγοντας «συγγνώμη αν σ' αδίκησα».

Άλλοτε κάποια γυναίκα ήθελε να αγοράση ντομάτες• τις πατούσε επίμονα, τις περιεργαζόταν και, επειδή ο Τάσος της είπε «πιο σιγά, μη χαλάσουν», αυτή θύμωσε και φώναζε: «Εσείς που κάνετε τους μεγάλους σταυρούς κ.τ.λ.». Τότε αυτός της είπε: «Επειδή κάνουμε σταυρούς δεν είμαστε και αιχμάλωτοι σε σένα».

Ύστερα για να μή μείνη ίχνος πικρίας μέσα του, της έδωσε τις καλύτερες ντομάτες.

Έλεγε: «Πάντα παραπέφτουμε όταν μιλάμε. Μία φορά στο χωριό, μία πολύ νευρικιά γυναίκα μάλωσε και μας έσπασε με πέτρες όλα τα τζάμια. Ήρθε η αστυνομία και ρώτησε, να κάνουμε μήνυση; Όχι, είπα. Θα πας στην αστυνομία μόνο αν είσαι κάνας δεσπότης και σε παίρνει το κύμα μαζί με παπάδες, για κάτι που γράφουν, τότε ναι, αλλοιώς όχι για τον εαυτό σου. Εσύ «αποστραφήτω», που λένε, μ' ένα κρύο χαμόγελο και θα πας μακρυά...

»Μικρός, όταν ήμουνα, δεν ωργιζόμουνα καθόλου ούτε έβλεπα κακό ή αδικία... Να, ένας πήρε την κομπίνα (θεριζοαλωνιστική μηχανή) στο χωράφι του ενώ εγώ είχα πει πιο μπροστά να έλθουν στο δικό μου χωράφι. Αυτοί όμως τον ξεγέλασαν και πήγε σ' αυτούς. Ε... αλωνίζει το δικό τους. Δεν ήλθε στο δικό μου. Το βράδυ εκείνο, όμως, πιάνει ένα χαλάζι, καταστροφή! Εγώ, τι να κάνω; Για να μη φωλιάση μέσα μου το κακό, πήγα και θέρισα το χόρτο, αυτουνού δηλαδή που με ξεγέλασε, στα κρυφά. Για να μπορώ να τον φέρνω μετά στο μυαλό μου χωρίς κακία. Κι έφυγα, αφού θέρισα το χόρτο τους, χαράματα μη με δουν.

»Μιαν άλλη φορά, ο καφετζής είπε, επειδή, όταν πήγαινα για ξεκούραση κάνα απόγευμα στο καφενείο, δεν έπαιζα στα χαρτιά και δεν παράγγελνα πολλά-πολλά, είπε λοιπόν ο καφετζής, «ε, άμα ήταν όλοι σαν τον Τάσο, θα πεθνήσκαμε, θα το κλείναμε...». Τι να κάμω; Πάω, φορτώνω ένα κάρο πουρνάρια και τ' αφήνω κρυφά έξω απ' το καφενείο, για την σόμπα. Δεν του τό 'πα. Χτύπησα με τέτοιο τρόπο τον Σατανά. Όταν κάποιος μ' έκανε κακό, κοίταζα νά 'μαι μέσα στο στάβλο μοναχός μου, στα σκοτεινά, σκλήριζα, φώναζα με φωνή• «ήμαρτον Κύριε! συχώρεσέ με»• κι άλλοτε στα χωράφια, που δεν μ' άκουγαν «συχώρα με», φώναζα, όπως ουρλιάζει ο λύκος γυρεύοντας βοήθεια. Αποκηρυγμένος ήμουνα.

»Κάποτε νοίκιασα ένα μπαξέ. Από 5 στρέμματα που νοίκιασα, το έκανα δεκαπέντε, μέσα στα καλάμια. Δουλειά! Βουρλιές μέχρι το μπόϊ μου! Τρία στρέμματα είχα σέλινα, πράσα, ήταν σαν ένα κύμα ο μπαξές. Μία μέρα περνά ένας γεωπόνος, με κοιλιά μεγάλη, απ' τους αρχαίους... Στο τσαρδάκι καθόμαν• απαγορεύεται εν ονόματι του νόμου, ούτε ένα φύλλο δεν θα βάλεις από σήμερα, τίποτα... «Γιατί;», ρωτάω εγώ. Ήταν κρατικό, υδραυλικό το χωράφι εκείνο. Κι όμως μου τον πήραν τον μπαξέ. Φώναζε ο ένας• «το θέλω το χωράφι μου τώρα». «Βρε», τους έλεγα, «με τα πράσα είναι, περιμέντε να τα δώσω...». Αυτοί φωνάζαν! Άλλος πήρε τα σέλινα, άλλος τα πράσα. Σ' αυτό το μέρος που έπεσα, εγώ ξέρω πόσο αδικήθηκα... Έρχεται ένας άλλος με κορδέλλα, μετρά, μου το παίρνουν. Το 1975 αναγκάστηκα και τον χάλασα τον μπαξέ...

»Όταν βλέπω κάποιον, που υπάρχει έστω και ίχνος, ότι τον αδίκησα εγώ ή κάποιος δικός μου λέω, «εγώ θα σε συλλάβω στην προσευχή μου, και θα βρεις καλύτερη κατάσταση...».

»Εμένα πολλοί κοιτούσαν να με κατεδαφίσουν..., άκρια δεν βγάζεις... «ούτως έδιωξαν και τους προφήτας πριν από σας». Εξ αρχής ήταν οι διωγμοί...• σε δίνει μία κεντριά (χτύπημα) και σε ξεπατώνει. Η απιστία των άλλων είναι σα βουνό. Σε φαίνεται βουνό ό,τι σε πει ο άλλος. Η στεναχώρια είναι βουνό. Αυτό θα πει, πες στο βουνό να πέση στη θάλασσα! Μόνο η προσευχή λειώνει αυτό το βουνό. Πού να τα πης αυτά να σου φύγουν; Γι' αυτό όσοι πιστεύουν, πρέπει να ανταμώνουν, να δίνουν κουράγιο ο ένας στον άλλον.

»Δύο φορές σώθηκα από τροχαίο στην δημοσιά. Την πρώτη φορά περίμενα στην Παζαρούδα να περάσω απέναντι και ξάφνου έρχεται μία νταλίκα με πλατφόρμα σα σίφουνας, έρριξε ένα τηλεφωνόξυλο κάτω, πήρε την μισή γωνιά του Νιοχωρίτη, έπεσε πάνω στο καφενείο, και πήγε και σφηνώθηκε σε ένα σπίτι. Πώς φωτίστηκα και τραβήχτηκα παραμέσα!... Την άλλη φορά, νυχτούλα ήτανε, κρατούσα το σχοινί του αλόγου, ήμουν έτοιμος να περάσω το δημόσιο, και να, μία νταλίκα. Κάνει τ' άλογο πίσω το κεφάλι, με γλυτώνει.

»Άλλη φορά, καμμιά 35αριά χρονώ νά 'μουνα, πηγαίναμε με το κάρο χαράματα στην Κοκκαλού, μας έρριξε ένα αυτοκίνητο κάτω, το άλογο ψόφησε, εμένα με πήγανε στο νοσοκομείο. Με δώσαν, θυμάμαι, 5.000 για άλογο και 2.100 για κάρο...».

Ασθένειες και κοίμηση

«Τι περιπέτειες είχα και με το ζάχαρο που με βρήκε στα σαράντα μου χρόνια!... Θυμάμαι πως το κατάλαβα... Είχα φάει γλυκό κουταλιού κι άρχισα να βλέπω τους ανθρώπους σα σκιές, σαν ένα δάχτυλο του χεριού. Πάμε στο νοσοκομείο, μ' αρχίζουν ινσουλίνες. Όταν επέστρεψα στο χωριό με σταματά ο γιατρός ο αγροτικός, με ρωτά, και μ' αρχινά στις μούντζες, λέγοντας• γιατί δέχτηκες; Και με πάνε στο Σανατόριο της Καβάλας, όλο φυματικοί. Γράφω γράμμα σπίτι, ελάτε να με πάρετε, πεθαίνω... Είχα γίνει ελεεινός... Έρχεται η γυναίκα μου με τον αδελφό της να με πάρουν, στον δρόμο δεν έλεγαν ούτε μία λέξη απ' τη στεναχώρια, νόμιζαν πως θα είχα πεθάνει. Μας δίνουν εξιτήριο και δίαιτα, τι να τρώω... Γυρνάμε σπίτι και άρχισα να τρώω τυρί, όπως το έπηζαν στην τσαντίλα. Έβαλα βάρος γιατί μ' είχε πει ένας γιατρός εκεί ότι, αν βάλης κιλά, πέφτει το ζάχαρο! Κόβουμε την ινσουλίνη και παθαίνω ένα κώμα και με τρέχουν στο ΑΧΕΠΑ με το στόμα ανοιχτό. Εκεί μία φοιτήτρια, λέει στην γυναίκα μου, έλα να δης πως μυρίζει η αναπνοή του, σάπιο μήλο. «Οξονάρα!». Κι άρχισα πάλι τις ενέσεις.

»Ήμασταν στο Σανατόριο Καβάλας. Το βράδυ ήλθε μία «κοπέλα» σεμνή, ντυμένη μαύρα. «Ήλθα», λέει στη γυναίκα μου, «και θα πάρω αυτό που έχει ο άντρας σου• είμαι η Παρασκευή απ' το Σταυρό». Πράγματι, πήγα στην Αγία Παρασκευή, την Εκκλησία του Σταυρού».

Δέχθηκε την αρρώστια αυτή με τις πολλές επιπλοκές με πολλή υπομονή κι έλεγε «αν δεν έλθη ο άνθρωπος σ' αυτό το σημείο, σ' αυτήν την παρακμή με την αρρώστια, δεν μπορεί να μπη στο νόημα». Καθώς προχωρούσε η αρρώστια αυτή είχε πολλά επεισόδια• άλλοτε με υπεργλυκαιμία, διαβητικό κώμα και νοσηλεία σε Νοσοκομεία, κι άλλοτε με υπογλυκαιμία, με επεισόδια ζάλης, λιποθυμίας, επειδή δεν ρυθμιζόταν το σάκχαρο. Κινδύνεψε σε πολλές περιπτώσεις και έλεγε πως ο Θεός τον γλύτωσε άπειρες φορές από θαύμα.

Διηγείται η γυναίκα του Τάσου: «Το 1975, όταν πήγε ο γιός μου στην Σουηδία, 18 χρόνων περίπου ήταν, δεν γνώριζε που και πως θα πάει, μία διεύθυνση είχε μόνο σ' ένα μακρινό γνωστό του, μα ο Τάσος τον είχε στην προσευχή του και πηγαίνοντας στο τραίνο είδε ένα γεράκο, του είπε, «μη στενοχωριέσαι, και εγώ εκεί πάω». Όταν το τραίνο έφτασε στην θάλασσα της Δανίας και κατέβηκαν για να μπουν σε πλοίο, όλοι οι επιβάτες κατέβηκαν, μα ο γεράκος πουθενά. Τότε ο γιός μου είδε ένα ζευγάρι να μιλάνε ελληνικά και συνέχισε μαζί τους το ταξίδι, μέχρι την πόλη που ήθελε να πάη. Θαυμαστές συναντήσεις, ζωντανά πράγματα!

»Το 1997 πήγαμε στην Σουηδία, όπου ήταν ο γιός μου από το 1975 περίπου, για να τον δουν οι γιατροί μιας διαβητολογικής κλινικής. Ήδη είχαν αρχίσει οι φλεγμονές στα κάτω άκρα του, και αρχόμενη γάγγραινα. Εκεί ο υπεύθυνος γιατρός είπε ότι άρχισε η μικροβιακή μόλυνση, κινδύνευε να πάθη οστεομυελίτιδα και να επεκταθή σε σηψαιμία. Μάλιστα είπαν ότι είναι κρίσιμο το επόμενο εικοσιτετράωρο. Το ίδιο βράδυ είδα στον ύπνο μου έναν ψάλτη απ' το χωριό, πεθαμένο πριν από 8 χρόνια, να βρίσκεται σ' ένα πράσινο λιβάδι, μ' ένα ωραίο σπιτάκι.

—Γιάγκο! φώναξα, τι ωραίο μέρος! Πού είσαι;

—Α! είπε ο ψάλτης! Εδώ είναι πολλοί, μα δεν χωρά ο καθένας. Για τον Τάσο να δης τι ετοιμάζουν. Αλλά θα αργήσει να έλθη!».

Τότε η γυναίκα του αισθάνθηκε ότι παρά τις προβλέψεις των Σουηδών γιατρών, ο Τάσος δεν θα πέθαινε. Έμειναν συνολικά 3 μήνες εκεί και επέστρεψαν γιατί ο Τάσος δεν άντεχε να μένη σ' έναν τόπο, «που δεν ακούς να βαρά καμπάνα», όπως έλεγε.

Δεν διέκοψε τις χειρωνακτικές εργασίες του, ούτε θέλησε να βγή σε σύνταξη, για να μην επιβαρύνη όπως έλεγε, το κράτος. Δούλευε ως τα 67 χρόνια σκάβοντας με την τσάπα και ποτίζοντας τους κήπους. Όταν γινόταν η σοδειά του πουλούσε τα προϊόντα του γυρίζοντας στις γειτονιές μ' ένα χειροκίνητο καροτσάκι με τρεις ρόδες. Με την πάροδο των χρόνων έπαθε διαβητική αγγειοπάθεια και γάγγραινα στο αριστερό πόδι, που είχε ως συνέπεια να του το κόψουν κάτω από το γόνατο. Μετά, λόγω διαβητικής αμφιβληστροπαθείας, έχασε σιγά-σιγά το φως του, μέχρι που τυφλώθηκε. Ο ακρωτηριασμός του αριστερού κάτω άκρου έγινε το 1998 και μετά από ένα χρόνο έχασε και το φως του.

Ο Αναστάσιος με κομμένο πόδι και ιώβεια υπομονή στο κρεββάτι του πόνου

Έτσι με κομμένο το ένα πόδι και τυφλός, καθηλώθηκε έγκλειστος τα τελευταία 7 χρόνια της ζωής του μέσα σ' ένα δωμάτιο στο βάθος του σπιτιού του που έμοιαζε με κελλάκι. Αργότερα εμφανίστηκαν και στο δεξιό πόδι έλκη και οιδήματα μελανά-νεκρωμένα δάκτυλα από την γάγγραινα που απλωνόταν και που του έφερνε πόνους. Κάποτε ένιωθε σα να του πριονίζουν το πόδι, και είχε πόνους και στο ακρωτηριασμένο. Αυτό ονομάζεται ιατρικώς «φάντασμα-μέλος». Όταν τον ρωτούσαν πως είναι, έλεγε: «Ας παραλύσει όλο μου το σώμα, μόνο το δεξί μου χέρι να έχω για να κάνω τον σταυρό μου... ίσως αν γύριζα στην πλατεία, στο πλατάνι, να αμαρτανόμουν». Για τις μετακινήσεις του μέσα στο σπίτι είχε ένα αναπηρικό καροτσάκι, μα όταν του πρότειναν να βγη εξω μ΄ αυτό έλεγε «εδώ μέσα δεν είμαι μόνος, έχω αγίους συντροφιά».

Άλλοτε έλεγε: «Ο Χριστός είπε, «εν τω κόσμω θλίψιν έχετε (όχι χαρά)...». Αχ! μακάρι να παιδευτούμε εδώ, νάναι ο παιδεμός ο τελευταίος... και... ξέρεις τι είναι, κόσμο ν' ακούς και κόσμο να μη βλέπης;».

Έτσι στην ησυχία, έφτανε στην απαραίτητη γι' αυτόν αυτοσυγκέντρωση και στην «προσευχούλα», όπως την έλεγε, που τον τραβούσε σαν μαγνήτης. Όσοι τον επισκέπτοντο στο βορεινό εκείνο κελλάκι του, έφευγαν αναπαυμένοι, γιατί ο Τάσος ταπεινά, έλεγε αγιογραφικά χωρία και τα ανέλυε με διάκριση και αγάπη προς τον καθένα αναθέτοντας όλα τα ζητήματα στον Θεό γιατί, όπως έλεγε, «μόνο με άνωθεν φωτισμό αλλάζει ο άνθρωπος».

Κάποτε ο Τάσος είδε ένα όνειρο και κατάλαβε τι σημαίνει στενή και τεθλιμμένη οδός. «Να! ήμουν μ' ένα αλογάκι, αδύναμο, νηστικό, παραδομένο τελείως και πηγαίναμε μ' ένα κάρο σ' ένα δρόμο όλο γωνιές. Το αλογάκι σταματούσε κάθε τόσο. Πάω να το βοηθήσω και τότε κατάλαβα πως το αλογάκι ήμουν εγώ και ήμουν μέσα στα κόλια (τα ξύλα που ζεύουν) και με δυσκολία πήγαινα και γκρεμός μπροστά κι

όμως πήγα μπροστά λέγοντας, «αχ! κουράστηκα», και τότε ακούστηκε μία φωνή, σα ψαλμωδία από καμπάνες. «Λίγο ακόμα και θα ξεκουραστείς»».

Παρόλο που για την αρρώστια του είχε μεγάλη σημασία η κατά το δυνατόν σωστή διατροφή με υπολογισμένη ρύθμιση θερμίδων, ο Τάσος δεν έκανε καμμία παραχώρηση στο θέμα της νηστείας. Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή, τηρούσε απαρεγκλίτως ό,τι ορίζει η Εκκλησία. Επειδή μετά την αναπηρία του δεν πήγαινε στον ιερό ναό του Τιμίου Προδρόμου, περίμενε να έρθη ο παπάς στο σπίτι για να μεταλάβη. Κι έμενε νηστικός βέβαια μέχρι να έλθη ο παπάς μετά την απόλυση. Έβλεπες ότι λόγω του διαβήτη είχε απόπνοια οξόνης κι όμως περίμενε με πόθο την θεία Κοινωνία από την οποία «παίρνουμε μερτικό απ' τον Χριστό», όπως έλεγε.

Ενθυμούμενος τον καιρό που ήταν υγιής και πήγαινε νωρίς στην Εκκλησία, έλεγε: «Κάθε Κυριακή πήγαινα στην Εκκλησία. Τώρα με τό 'να πόδι κομμένο, και τυφλός, ακούω από το ραδιόφωνο. Η Εκκλησία βοηθά πολύ τον άνθρωπο, σαν παιδί της. Χαράματα ξύπναγα την Κυριακή. Κάθε μέρα, για να έχη το άλογό μας κουράγιο, ήθελε βοσκή. Τις Κυριακές, πέντε η ώρα το πρωί, τό 'δενα στον βάλτο, στις καλαμιές, και ήμουν έτοιμος για την Εκκλησιά».

Τους τελευταίους μήνες της ζωής του ήλθαν μαζεμένες οι επιπλοκές της χρόνιας παθήσεώς του κι αναγκάστηκε να κάνη πολλές εισαγωγές σε διάφορα νοσοκομεία. Από την καρδιακή ανεπάρκεια έπαθε πνευμονικό οίδημα με βασανιστική ορθόπνοια, στηθαγχικές προσβολές, έμφραγμα. Συνάμα είχε καθημερινά αφόρητους πόνους στο πόδι που προχωρούσε η γάγγραινα, με το σάκχαρο να απορρυθμίζεται, τρυπημένος χιλιάδες φορές για ενέσεις ινσουλίνης, για αναλύσεις, σε ράντζα και ασφυκτικά γεμάτους θαλάμους και στην εντατική. Πολλές φορές, ενώ ήταν πολύ σοβαρά ανελάμβανε πάλι, ώστε ο διευθυντής μιας καρδιολογικής κλινικής είπε απορώντας, «αυτός ο άνθρωπος είχε μία μη αναμενόμενη βελτίωση». Είχε σχετικά καλή καρδιακή λειτουργία επειδή είχε ασκήσει την καρδιά του με τις σκληρές αγροτικές δουλειές.

Βέβαια ως άνθρωπος που μπαινόβγαινε στις κλινικές, με ασθενοφόρα, φορεία, είχε σημάδια κόπωσης, την έγνοια ότι κουράζει τους άλλους, και σαν φιλότιμος που ήταν στενοχωριόταν. Αλλά πάντα έδειχνε υπομονή, ανεκτικότητα, διαρκή ευχαριστία. Για την αρρώστια έλεγε, πως είναι καλό γιατί σε βοηθά να μην αγανακτής και συμπλήρωνε με κατάνυξη: «Να είμαστε υπερευχαριστημένοι που βρεθήκαμε σ' αυτό το έργο, να δοξάζουμε τον Θεό, «Δόξα Σοι ο Θεός!!! Δισεκατομμύρια φορές Δόξα Σοι», και δάκρυζε λέγοντας: «Ο Αναμάρτητος Χριστός τι θέλει από μας; Χριστιανά τα τέλη. Να παρακαλάμε τον φύλακα άγγελο, που θα έλθει εκείνη την ώρα, να μας προφυλάξη, από τα πονηρά πνεύματα να μη μας πάρουν. Η Παναγία που είναι σαν μία μάννα, να μας δεχθή στην αυλή των προβάτων». Ενώ πονούσε, σαν να του πριόνιζαν το πόδι κι είχε δύσπνοια, παρακαλούσε για τους άλλους. Τις τελευταίες ημέρες της ζωής του, ενώ είχε «τα γυαλάκια» στην μύτη του για να παίρνη οξυγόνο,

ήταν σε προσευχητική κατάσταση κι έλεγε, «Αχ, Θεέ μου σώσε με! Αχ, Θεέ μου συχώρεσέ με! Δώσε μου δύναμη και κουράγιο τ' όνομά σου νά 'χω στην καρδιά μου. Αχ! Τίποτα δεν θέλω άλλο». Δεν παρακαλούσε για τον εαυτό του αλλά έλεγε με φωνή ικετευτική, ενώ το ίσο το κρατούσε ο βόμβος απ' το μηχάνημα που του έδινε οξυγόνο• «Αχ, Θεέ μου, σώσε την ανθρωπότητα... Θεέ μου, σώσε την ανθρωπότητα», και νόμιζες ότι βρισκόταν αλλού.

Επειδή όμως στο δεξί πόδι η μόλυνση προχωρούσε, έγινε νέα εισαγωγή στο νοσοκομείο Παπανικολάου και είχε προγραμματισθή εγχείρηση για να το κόψουν και αυτό. Όμως, ξημερώματα Δευτέρας ζήτησε να χαιρετήση την γυναίκα του ευχαριστώντας την. Πήρε τα χέρια της που τον υπηρέτησαν και τα ασπάσθηκε. Μετά, σταύρωσε τα χέρια του λέγοντας: «Παναγία μου, λύτρωσέ με», και εκοιμήθη στις 30 Αυγούστου 2004, διατηρώντας μέχρι τέλος την λογική του και τις αισθήσεις του. Τότε, το πρόσωπο του Αναστασίου έλαμψε σαν τον ήλιο. Η γυναίκα του συγκλονισμένη αναφέρει:

«Γύρισα να δώ... Το φεγγάρι το βλέπεις, τον ήλιο όχι... Έτσι έλαμπε το πρόσωπό του... Ένα άνοιγμα μικρό στο στόμα του και είδα πως γεννιέται ένα πουλάκι με κολλημένα φτερά, έβγαινε από το στόμα του, μετά ανέβαινε προς τα πάνω αυτό το πουλάκι, ώσπου άνοιξε τα φτερά και χάθηκε• τι ψηλό που μου φάνηκε το ταβάνι!...».

Η Βάϊα, η γυναίκα του, δεν είχε ιδιαίτερη σχέση με την εκκλησιαστική ζωή. Δεν διάβαζε θρησκευτικά βιβλία, ήταν εξωστρεφής, δραστήρια και δεν ήταν επιρρεπής σε «φαντασίες» ή υποβολές «θρήσκων».

Μετά τον θάνατο του Αναστασίου άρχισε να διαβάζη Ευαγγέλιο, προσευχές και μάλιστα έλεγε: «Ό,τι και να λένε, υπάρχει άλλη ζωή, δεν σταματάω να το λέω, μετά από αυτά που είδα, ότι υπάρχει άλλη ζωή και η ζωή αρχίζει μέσα από τον τάφο».

Ένα χρόνο σχεδόν μετά τον θάνατο του Τάσου, η γυναίκα του ήταν στην Σουηδία κι είδε στο όνειρό της ένα συγχωριανό τους που δεν είχαν μαζί του σχεδόν καμμία σχέση, να είναι στην πλατεία του χωριού και να λέη: «Άμα δήτε που είναι ο Τάσος! Φορά μία στολή και έχει κόσμο μαζεμένο και δεν περπατάει αλλά πετάει». Το πρωί, η γυναίκα του πήρε τηλέφωνο στην αδερφή της και είπε ότι είδε τον τάδε (κ. Ονούφριο). «Α!», είπε η αδερφή της, «αυτός πέθανε, έχει 40 μέρες!». Κάτι που η γυναίκα του ούτε καν γνώριζε.

Ο αδερφός του Τάσου, με τον συμμοριτοπόλεμο, απήχθη με το παιδομάζωμα στην Ουγγαρία. Εκεί γεννήθηκε ο γυιός του Χρηστός, εκεί μεγάλωσε, και παντρεύτηκε την κόρη ενός απαχθέντος από τους αντάρτες. Βέβαια στο αθεϊστικό περιβάλλον που ήταν δεν είχαν βαπτισθή. Όταν γύρισαν στην Ελλάδα, ο Τάσος έλεγε για τα ανήψια του αυτά ότι πρέπει να τα βαπτίσουν. Όταν πέθανε, είδε η γυναίκα του τον Τάσο, ο

οποίος με αυστηρή φωνή της είπε! «Τον Χρήστο και την Ουρανία, τα Ουγγαράκια, να τα βαπτίσετε, κι αν δεν θελήσουν οι δικοί μας, να πήτε την κυρία Κ.». Πράγματι, έγινε η βάπτιση, και σε λίγο, ο Χρήστος και η γυναίκα του πέθαναν, από καρκίνο αυτός, και από νεφρική ανεπάρκεια αυτή, σε ηλικία 50 ετών περίπου.

Άλλοτε, ενώ τακτοποιούσε η γυναίκα του το κελλάκι του, της ήρθε ένα κύμα ευωδίας. Σε λίγο ήλθε η αδερφή της και την ρώτησε, «γιατί λιβανίζεις;». Βέβαια η Βάϊα δεν είχε θυμιατίσει, ούτε συνήθιζε να θυμιατίζη. Το ίδιο το αισθάνθηκε κι ο γυιός της.

Χαρακτηριστικά του

Ο Αναστάσιος ήταν μετρίου αναστήματος. Οι χειρωνακτικές δουλειές που έκανε από παιδί, τον είχαν κάνει σκληραγωγημένο, άφοβο, φιλότιμο, ευαίσθητο στον πόνο των άλλων, ακούραστο. Ήταν πολύ εργατικός και επειδή μεγάλωσε με στερήσεις, εκτιμούσε και το παραμικρό. Ήταν ευχάριστος, γενναιόδωρος, φιλόξενος, πράος, ειρηνοποιός, μετρημένος, δίδασκε σιωπηλά με το παράδειγμά του, ποτέ σπάταλος, αλλά αφιλοχρήματος, που πρόκοψε με την δουλειά του. Στα παλιά χρόνια, όταν εγίνοντο πανηγύρια στο χωριό του και αγώνες πάλης, έπαιρνε μέρος και νικούσε συχνά, μα δεν το περηφανεύετο. Είχε ακατάβλητη σωματική δύναμη. Είχε επίσης καταπληκτική ικανότητα στις αριθμητικές πράξεις, που τις εκτελούσε χωρίς χαρτί και μολύβι. Διέθετε μνήμη ισχυρή, επειδή δεν είχε κουράσει το μυαλό του με ματαιότητες, είχε καλούς λογισμούς και καθαρότητα. Περπατούσε σιγά-σιγά, δεν βιαζόταν, έγερνε λίγο το κεφάλι. Στην Εκκλησία έκανε πολύ αργά τον σταυρό του και με ευλάβεια μπροστά στις εικόνες. Εσέβετο πολύ «το ράσο» και αγαπούσε την παράδοση.

Ήταν ολιγαρκής, αυτάρκης, σοβαρός και εξυπηρετικός. Μιλούσε αργά, χαμηλόφωνα, συγκινητικά, όταν όμως έλεγε απ’ έξω τους Μακαρισμούς, ύψωνε την φωνή του. Έλεγε με θάρρος την γνώμη του σε κακοδοξίες. Ελυπείτο πολύ τους φτωχότερους και βοηθούσε κρυφά, όσο μπορούσε.

Τους εχθρούς, που δεν τους είχε φταίξει αυτός, όχι μόνο τους «κύκλωνε με προσευχή» για να μη «φολιάση μέσα του κάτι εναντίον τους» μα και τους ευεργετούσε. Οι γιατροί, όπου πέρασε σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα, έμεναν έκπληκτοι με την υπομονή του. Όταν ενοσηλεύετο στο Παπανικολάου, όπου του έκοψαν το αριστερό πόδι, έκανε ταπεινά ομιλία στους συναρρώστους για τον «Αναμάρτητο», όπως πάντα αποκαλούσε τον «Χριστό μας», αφού ζητούσε την άδειά τους πρώτα να πη κάτι και αφού οι άλλοι περίμεναν να ακούσουν.**Ποτέ δεν έκανε τον δάσκαλο από μόνος του, μόνο όταν έβλεπε διάθεση από τους άλλους** . Όταν μιλούσε, ακόμη και για τα πιο καθημερινά, έλεγε «να, όπως λέει» (και εννοούσε το Ευαγγέλιο) και συνταίριαζε με το θέμα κάτι απ’ το Ευαγγέλιο, που από μικρός διάβαζε σχεδόν καθημερινά και το «πονούσε».

Διδασκαλία

Έλεγε ο ευλογημένος Αναστάσιος: «Το στόμα των ανθρώπων είναι σαν ηφαίστειο. Όμως, όπως λέει, αλλοίμονό σας, αν πούνε καλά λόγια για σας. Όμως και όταν παλεύης με την αδικία, πίσω-μπρός, πίσω-μπρός, σε σακατεύει... Είναι αυτό που λέει, «*εμίσησάν με δωρεάν*». Όμως **τις προσβολές μόνο η προσευχή τις διαλύει. Λειώνει την αδικία**».

«Εάν είναι θλιμμένη η προσευχή μου, θα πάθουν κακό, γι' αυτό**θέλει προσοχή να μη ριζώση το μίσος μέσα σου**. Όχι. Άμα πέσω σε θλιμμένη προσευχή θα πάθει ο άλλος ζημιά. Όχι να κάνω ζημιά στον άλλον. Έρχομαι σε απαρηγόρητη προσευχή και πέφτω στο ήμαρτον, ζητώ μία παρηγοριά, συχώρεση...».

«Αν μ' έρθη περιφρόνηση, θεωρώ τον εαυτό μου αμαρτωλό, και αρχίζω, «συχώρεσέ με Κύριε, συχώρεσέ με...»».

«Όλους να τους βλέπουμε καλούς και να παρακαλάμε για όλους».

«Πολλοί πιστεύουν στον Μαμωνά. Θέλουν να κερδίσουν άκοπα δίχως κούραση. Έφυγε όμως η ευλογία. Γιατί, λέει, με τον ίδρω να βγάζης το ψωμί σου. Όχι να βγάζουν πολλά λεφτά άκοπα. Αυτοί θέλουν αιχμάλωτους στο συμφέρον».

«Εμείς δεν θα κάνουμε κακό σ' όσους μας κάνουν κακό γιατί μετά θα έχεις «κάνονα» για όλη σου την ζωή, θα είναι αυτό εμπόδιο στην προσευχή. Άστους, επειδή είναι αυτοί στην λάσπη, θέλουν να τραβήξουν κι εσένα προς τα κάτω. Εμείς χρωστάμε να αγαπάμε όλους».

«Δεν θα κάνεις κτήμα το κακό. Δεν θα το καλλιεργήσης. Η μοχθηρία είναι απιστία. Άμα πιστεύης, συγκρατιέσαι σε κάποια λογική. Αν κάτι δεν πιάνη τόπο... θάψτο. Το κατηγόριο απαγορευεται αυστηρά».

«Τον εχθρό μας να τον φέρνουμε στο ύψος και εμείς στα πόδια του να παρακαλούμε τον Θεό να τον συχωρέση• να δίνης εκτίμηση στον εχθρό. Στο ύψος να τους βάλλουμε και μείς στα πόδια τους να είμαστε των εχθρών μας. Το πιστεύω μας δεν είναι αέρας, θα πει να μη χαλάσης την καρδιά του άλλου. Όσο πιστεύης στον Θεό τόσο δεν θέλεις να χαλάσης την ψυχή του άλλου. Δεν λέει προσευχηθήτε για όσους σας κατατρέχουν; Αν σ' έλθη φώτιση να πης• «αχ, Θεέ μου!». Θα πονέσεις και θα κλάψεις για το Ευαγγέλιο».

«Εμένα με κυκλώσαν αδικίες κι έκανα προσευχή. Όταν έβλεπα αδικία και δεν μπορούσα να την σταματήσω, γονατούσα και φώναζα «συχώωωωρεσέ με Κύριε...». Έτσι με περνούσε η στεναχώρια, γιατί οι προσευχές φτάνουν επάνω.**Οι προσευχές**

τα πάντα τα λειώνουν, κι αμέσως προλαβαίνει η καλωσύνη του Θεού . Αν με φερθούν άσχημα, να πέσω στο ήμαρτον. Αν το αφήσω, θα με κάνει ζημιά. Αν ένας με φταίξη τον παρουσιάζω σ' ένα κλοιό προσευχής. Με την προσευχή τα διαλύεις όλα. Εάν μαλώσω με κάποιον χάνω την καλωσύνη του Θεού».

«Όσο λατρεύεις τον Θεό, τόσο να τιμάς και τον άνθρωπο. Η ανταπόκριση του ανθρώπου είναι στις δυσκολίες, είναι η υπομονή. Έχει ανθρώπους που κλαίνε γιατί δεν αρρωστάνε».

«Να μην πης ποτέ ότι έχασα το δίκιο μου, γιατί θα σε ντελαπάρει. Άμα φωλιάση μέσα σου το γιατί εγώ να χάσω το δίκιο μου, γίνεσαι άλλος άνθρωπος, **φεύγει η χάρη**. Εμείς στόχο το Φως θα έχουμε. Αυτό είναι η καλύτερη περιουσία. **Όλα να τα λειώνη η προσευχή**. Είναι προσωρινή η κυριαρχία του σκότους, δεν έχουν φως αυτές οι δουλειές. Μεγαλύτερη περιουσία είναι να μείνουμε στον Χριστό με υπομονή, να μην διαλογιζώμαστε. Τότε είσαι ο πιο ευτυχισμένος άνθρωπος».

«Μη συνερίζεσαι με τον κόσμο. Η αυστηρότητα όμως απαγορεύεται. Αλλοιώς έχεις αιμοβοριά μέσα σου. Κάνε κάποτε ότι δεν γνωρίζεις τίποτα, γιατί που θα βρεις άκρη αν μπλεχτής με γλωσσοφαγιά;».

«Τώρα ο κόσμος είναι χωρίς θεμέλια, από κάτω προς τα επάνω είμαστε σε μία ομίχλη όλοι μας. Όποιος φωνάζει όμως βοήθεια, θα σωθή. **Ο Χριστός είναι επανάσταση καλωσύνης**. Ο κόσμος πίστεψε στο χρήμα και στον σαρκικό έρωτα. Η πίστη στον Αναμάρτητο Χριστό μόνο θα μας σώσει».

«**Από την οικογένεια να ξεκινά το ηφαίστειο της αγάπης, γιατί άμα θυσιάζεσαι για τον κόσμο και δεν υπολογίζης την οικογένεια, είναι άχρηστα. Είναι λάθος τεράστιο που μερικοί δεν υπολογίζουν την οικογένεια**».

«Η γυναίκα τον άντρα της τον εχει κορώνα επειδή είναι απ' την πλευρά του. Από κει περιμένει χαρά, τα πάντα... Όλες οι γραφές για τον άντρα λένε. «*Μακάριος ο ανήρ ο φοβούμενος τον Κύριο*». Την γυναίκα σου να την έχης σα παιδί. Πώς χαίρεσαι ένα παιδάκι, πάντα έτσι να την έχης. Άμα κάνη κάτι ο ένας να το ξέρη και ο άλλος, αλλοιώς είναι σαν απάτη».

«**Για τα παιδιά να μη βασίζεσαι στις δικές σου δυνάμεις** . Μόνο ο Θεός θα τα προστατεύει εκ θαύματος. Πάντα να επιμένης για τον Θεό στα παιδιά, μία μέρα θα πέσουν εκεί. Τα παιδιά να πιάσουν προζύμι πνευματικό από την Δημιουργία του Θεού, τι εντολές έδωσε».

«Όταν είσαι παντρεμένος να λες ότι, πριν από μένα, ο Χριστός το έβαλε αυτό το

στεφάνι. Ξημερώνοντας Τετάρτη, Παρασκευή και Κυριακή ο άνθρωπος να είναι καθαρός».

«Αν δεν έχουν στον γάμο στόχο για παιδί, μαζεύονται οι σατανάδες και παίζουν. Ο γάμος είναι ένα επίγειο αγαθό. Η Χριστιανοσύνη προήλθε από παρθενικό βίο. Η Ελισάβετ και ο Ζαχαρίας σε βαθειά γεράματα έκαναν τον άγιο Πρόδρομο, το ίδιο και ο Ιωακείμ και η Άννα. Μεγάλη τιμή θέλει αυτό, να μην το πάρουμε σβάρνα».

«Μόνο ο αναμάρτητος Χριστός είναι το φως. «Χριστέ μου, μην φεύγης απ' την καρδιά μας». Θέλει όμως καλωσύνη. Να χαίρεσαι όταν σε κατηγοράνε. Το κατηγόριο είναι καλό γιατί είναι σαν να γίνεται ένα φαγάκι και ρίχνης μέσα και λίγο αλατάκι. Τότε καταλαβαίνεις, αν συχωράς τον άλλον. **Εκεί φαίνεται η αξία του πιστεύοντα. Να σε κατηγοράνε και να κρύβεσαι σε κρυφό μέρος να παρακαλάς γι' αυτόν, να τον σώση**».

«Όταν είσαι μόνος, τότε πιο γερή προσευχή. Τα μεσάνυχτα είναι καλά, γιατί τότε δεν σ' εμποδίζει τίποτε».

«Η δύναμη της προσευχής είναι να ξαγρυπνήση το μυαλό σου και να φτάση ψηλά. Πώς φτάνει εκεί στον θρόνο του Θεού; Να λες, «συχώρεσέ με, συχώρεσέ με», κι ο Θεός ξέρει τι ζητάς».

«Εάν κάποιος μας αδικήση να παρακαλάμε γι' αυτόν. Εγώ, τότε λέω: «Θεέ μου, από μένα σε παρακαλώ μη δικάσης άνθρωπο», και λέγοντας• «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με τον αμαρτωλό», τον φέρνω αυτόν που με αδίκησε στο ύψος και είναι σαν να προσεύχεται αυτός. Εσύ τον παίρνεις εκ των προτέρων στην προσευχή σου κι αυτός από **άνωθεν θα φωτιστή**. Θα φέρεις αυτόν στο ύψος και θα προσεύχεσαι, «ελέησέ με τον αμαρτωλό», το πνεύμα σου θα είναι σ' αυτόν, αλλά αυτά δεν λέγονται, γιατί η προσευχή είναι αόρατο πράγμα».

«Τώρα δεν είναι εύκολο να κερδίσης άνθρωπο, γι' αυτό άμα δης κάποιον που σου έκανε κακό, όχι (να κρατάς) μούτρα, αλλά όχι και συναναστροφή με τέτοιον άνθρωπο, γιατί θα σ' αδικήσει».

«Προπάντων μη πιάνης κακία. Το χαμόγελο μην το κόβης, την αγάπη σου θα δίνεις. Τι λέει; «**Διά την υπομονή σας θα αποκτήσετε τας ψυχάς σας, δηλαδή θα γλυτώσετε τις ψυχές σας**». Υπομονή, κι ας τον να πάη στο καλό. Ανεξικακία... Ε! πρέπει νά 'χης κι αντίπαλο για να δοκιμαστής, εκεί είναι που θα γίνει λίγο νόστιμο το φαΐ• ρίχνεις το αλατάκι – υπομονή – και νοστιμεύει».

«Τα μεσάνυχτα ζυγώνεις εκεί, πιο καλά να προσεύχεσαι τότε. Ο νους πρέπει να είναι καθαρός και μετά αρχίζω πολλές φορές, «Άγιος ο Θεός... » μετά «Δόξα σοι ο Θεός...».

Μπροστά η Δόξα κι υστέρα τ' άλλα... αφού δοξάσεις πρώτα, μετά προχωράς... Μετά «Πάτερ ημών» και αρχίζω λέω απ' το Ευαγγέλιο τους Μακαρισμούς... πέφτω στα παρακάλια• «Κύριε Ιησού Χριστέ, διά της Θεοτόκου και πάντων των Αγίων, ελέησόν με τον αμαρτωλόν»... Μετά λέω άλλο κεφάλαιο».

«Ο αμαρτωλός γλυτώνει πιο γρήγορα απ' αυτόν που αγωνίζεται, αν κλάψη για βοήθεια. Αν πης, «συχώρεσέ με, Θεέ μου» και δακρύσης, πιάνει πολύ το δάκρυ εκείνο, σαν να είναι μισό βάπτισμα».

«Ο Χριστός στάλθηκε απ' τον Θεό για να σώση τον άνθρωπο. Να πιστεύουμε στο Αίμα του Σταυρού, στον Εσταυρωμένο. Το Αίμα που στάζει απ' τον Σταυρό, να στάζη μέσα στην καρδιά σου».

«Η προσευχή είναι το μεγαλύτερο όπλο στον άνθρωπο, έχει μεγάλη δύναμη. Η προσευχή σου θα είναι οι άλλοι, και συ θα είσαι αλλού• θέλει πολύ αυτοσυγκέντρωση. **Ο άνθρωπος αγιάζει τον τόπο όχι ο τόπος τον άνθρωπο**. Άμα κάνης προσευχή όλο το μέρος θα είναι στο φως. Λες «ήμαρτον», πέφτεις στο ήμαρτον, αναγνωρίζεις την καλωσύνη του Θεού, κι όσο βαδίζεις στην αθωότητα και την καλωσύνη, τόσο σε τραβά ο μαγνήτης να προσεύχεσαι. Η προσευχή είναι σύντροφος της καλωσύνης. Το καλό θέλει και συμπαράσταση. Σε τραβά κάτι και προσεύχεσαι και σε διατάζει να κάνης καλωσύνη, σε μιλά• «να, πάρε το ψωμί και παν' το στον φτωχό». Να αυτοσυγκεντρωθής, γιατί **γνήσια προσευχή είναι να μη σκεφτής τίποτα, ο νους σου να είναι αφοσιωμένος πάνω**, ώσπου να δώσης παρών στον Θεό και ο Θεός σε φωτίζει. Η προσευχή είναι αόρατο πράγμα, δύσκολο να δώσης να καταλάβη ο άλλος τι είναι».

«Μία μέρα είδα ένα φως να πηγάζη από γης, και εγώ έκλαιγα κι έλεγα• «Άγιος ο Θεός, Άγιος ο Θεός», συνέχεια. Τόσα χρόνια που το σκέφτομαι κλαίω μ' αυτό».

«Η αμαρτία είναι σαν παγόβουνο. Όπως υπάρχουν πάγοι στον Βόρειο Πόλο και για να λειώσουν θέλει θερμές ακτίνες ηλίου έτσι και η αμαρτία. Θέλει πολλή προσευχή, που είναι σαν τις ακτίνες του ήλιου. **Η αμαρτία δύσκολα συχωρείται, δύσκολα διαλύεται, θέλει πολλή προσευχή**».

«Η προσευχή είναι απαραίτητη γιατί καλλιεργείται η ψυχή. Η βαθειά προσευχή είναι σαν επιστήμη, δεν μπορώ να στο εξηγήσω. Να παρακαλέσουμε τον Θεό να νεκρωθή ο εαυτός μας και να βρεθή εκεί που είναι ο πόνος. Τον εαυτό μας θα τον συγκεντρώνουμε να φτάση στο Φως κοντά και να ζητά βοήθεια. Θέλει μεγάλο αγώνα. Έχει χρόνια που παρακαλώ να με φωτίση όπως το θέλει Αυτός».

«Η λατρεία του Θεού είναι λαχτάρα».

«Μεγάλη αξία έχουν οι Άγιοι».

«Η φοβία είναι ολιγοπιστία».

«Η Εκκλησία είναι κιβωτός του Νώε. Εγώ για τους καλογέρους και το ράσο κάνω ιδιαίτερη προσευχή. Χωρίς Ευαγγέλιο, δεν καταλαβαίνεις τι λέει η Εκκλησία. Θέλω να ζω για να προσφέρω λατρεία με το ήμαρτον στον Θεό, και φέρνω στο νου μου όλους τους πεθαμένους».

«Την Μεγάλη Σαρακοστή είναι επικηρυγμένος ο Χριστός και με τους Χαιρετισμούς παρηγοράμε την Μάννα Του. «Χαίρε Μήτηρ Θεού και πάντων των Αγίων, Χαίρε Νύμφη Ανύμφευτε». Των Αγίων η καλωσύνη δεν πεθαίνει. Όταν πέφτω στην προσευχή όλα τα ξεχνώ. Είναι σαν θεραπεία και βλέπω τον Χριστό στον Σταυρό και την Μητέρα Του».

«Η προσευχή πρέπει να γίνεται εκ βάθους καρδίας και με αυτοσυγκέντρωση. Άμα κάνης σαρκικά είναι δύσκολο να είσαι με δάκρυα κάτω από τον αναμάρτητο Θεό».

«Οι Χάρες, οι Άγιοι πάνε σε απλούς ανθρώπους όπως στην κ. Ελένη που ξεψυχώντας έλεγε συνέχεια από το Ψαλτήρι, το «*Ραντιείς με υσσώπω και καθαρισθήσομαι*». Οι Χάρες φεύγουν από κει που πάνε τα λεφτά. Ο Χριστός όμως δεν ξεχωρίζει κανέναν, όλους τους έχει το ίσο, αν γυρέψουν την βοήθειά του».

«Να προσέχουμε, νά ’χουμε σεβασμό σ’ όλους τους Αγίους αλλά και στον κάθε άνθρωπο, ας είναι και κακός. Παρακαλάτε να τον συχωρέση. Ο αμαρτωλός για να σωθή πρέπει να αγωνιστή πολύ, όπως αγωνίζεται ένας για να κάνη περιουσία καινούργια. Χαρά στον άνθρωπο που θυσιάζεται γι’ αυτό και κλαίει γι’ αυτά που πιστεύει».

«Όπως κρέμεται αυτό το σκυλί σε μένα, έτσι και ’γω κρέμομαι στον μεγάλο Θεό που μου λέει, «πίστευε σε μένα»».

«Στο βραχυκύκλωμα που παθαίνουμε μέσα στον κόσμο, το φάρμακο είναι η προσευχή».

«Η χάρι του Θεού είναι το μεγαλύτερο πράγμα».

«Το Ευαγγέλιο τώρα είναι ορφανό και σα να κλαίη! Μόνο άμα κάνης τα έργα του Ευαγγελίου, τότε θα το πονέσεις και θα το κλάψεις».

«Δεν είναι μόνο να παραδεχώμαστε Θεό, αλλά και να τον λατρεύωμε».

«Άμα φτάσης στην λεπτότητα δεν σε χωρά ο τόπος, άμα αμαρτήσης σε κάτι, ελέγχεις και το ελάχιστο, αν δεν το ελέγξης, θα σε μολύνει. Το παραμικρό αμάρτημα πρέπει να το κάνουμε προσευχή ώσπου να λειώση».

«Γιατί να ρίξω το βάρος στον Θεό με το «γιατί;». **Εκ του πονηρού είναι να στενοχωριέται κανείς με το γιατί**. Άμα το καλλιεργούμε το γιατί, είναι εκ του πονηρού, για να σε εξολοθρεύση. Ο διάβολος δίνει όλες του τις δυνάμεις για να μην χάση την συμμετοχή που έχει μέσα μας».

«Να μην χάσουμε το πιστεύω μας. Είναι το σχοινί που μας ενώνει με τον Θεό, που μας δένει με τον Θεό».

«Όπως μία μέλισσα μαζεύει απ' όλα τα λουλουδάκια λίγο-λίγο και τα κάνει μέλι, έτσι κι ο Χριστός κρατά την καλωσύνη μες στην Εκκλησία».

«Το τάλαντο που λέει στην παραβολή ο Χριστός είναι η καλωσύνη. Όχι τα ταλέντα!».

«Κάθε Χριστιανός είναι λυχνάρι. Είναι καθρέφτης να βλέπης το πρόσωπό σου».

«Άραγε έχει καλούς; Είναι κανείς να καταδικάζη τον εαυτό του, να σκέφτεται καλά;».

«Άμα κάνης καλωσύνη, γίνεσαι πάντα βαρετός.

Ε, θα πούνε. Άστον αυτόν, δεν εχει καμμία απόδοση, άχρηστος είναι. Εμείς όμως ούτε να το βάλουμε στην ιδέα μας. Νά 'χουμε τους Αγίους στην οικογένειά μας να τους παρακαλάμε, τον Χριστό σταυρωμένο μπροστά, την Παναγία».

«Εμείς ανήκουμε στην οικογένεια των Αγίων. Εκείνους να παρακαλάμε να μας καταδεχτούν. **Στενοχώρια όχι για το τι μας κάνουν οι άλλοι, στενοχώρια κυριώτερη άμα αμαρτήσης**, που δεν το επιτρέπει ο αναμάρτητος Θεός».

«Για έναν που μας φέρνει δυσκολίες να πούμε: «Αυτός είναι η αιτία που θα με σώσει, να μην τον κερδίση μόνο το σκότος». Ποτέ να μην σκέφτεσαι πονηρά. Η πονηρή ιδέα κακό επεξεργάζεται. Να πης• «Κύριε Ιησού Χριστέ...» και έτσι δεν γίνεται κτήμα σου η ιδέα αυτή, γιατί αλλοιώς γίνεται επαναστάτης ο εαυτός σου».

«**Το Άγιο Πνεύμα δεν κατεβαίνει στον περήφανο να τον φωτίση** . Για να μην καλλιεργήσουμε το μίσος, να μην ζυμωθούμε με κακία..., να λέμε στον Θεό Πατέρα «ήμαρτον...», στον Χριστό με τα αίματα στον Σταυρό, στους Αγίους Πάντες. Να μετατρέψης την συνείδησή σου από μίσος σε καλωσύνη».

«Ο πολυμήχανος σε παγιδεύει σιγά-σιγά, φεύγει η θεία Χάρις και ούτε μπορείς να δώσης άνω προσευχή. **Άμα πης για τον άλλον, που σε έκανε κάτι, «γιατί εμένα να με κάνης έτσι;» πάει! Είμαι πεσμένος στα πόδια του εχθρού μου, αλλοιώς θα μείνει στην συνείδηση το μίσος**».

«Στο Ευαγγέλιό μας, που είναι το βήμα του Χριστού, απαγορεύεται η κακία. Να τον πάρης στην προσευχή σου, «Κύριε Ιησού Χριστέ...», και θα παρακαλάς να τον συχωρέση, για να μη ριζώση η κακία, διότι γίνεσαι τότε κτήμα άγονο, ακαλλιέργητο, εκτός καλωσύνης».

«Αν, όμως, πω «ήμαρτον», φέρω την μεγάλη δύναμη στο Φως και παρακαλάω να συχωρέση όλο τον κόσμο, που είναι καλύτεροί μου• αν σκύψω το κεφάλι μου και πω, εγώ τι έκανα στην ζωή μου, θα βρω ταπείνωση. Κι αυτό, το να μην σκεφτής ότι εγώ αδικεύτηκα, προέρχεται από προσευχή. **Ανάλογα με την δύναμη της προσευχής, έρχεται ταπείνωση**».

«Μόνο όσοι είναι στα πόδια του Χριστού, είναι μία ξεχωριστή οικογένεια. **Θέλει αγώνα, να μην αφήσουμε τον σατανά να μολύνη τον λογισμό** . Μόλις έλθη λογισμός, «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με...», γιατί η δύναμη του Θεού, είναι δύναμη καλωσύνης».

«Άμα δεν έχης πίστη, γίνεσαι άγριο θηρίο, δεν σε χωρά ο τόπος ή θ' αρρωστήσεις ή θα μαλώσεις. Ο καλός Θεός να μας δίνη δύναμη. Να φωνάζουμε, «εσύ αναμάρτητε Χριστέ, θυσιάστηκες για τον κόσμο, βοήθησε με κι εμένα τον αμαρτωλό»».

«Η καλωσύνη θάβεται εδώ στην γη. Η καλωσύνη δεν πιάνει τόπο σ' ανθρώπους. Πιάνει τόπο στον Θεό. Βρίσκεις δικαίωση μόνο στον Θεό».

«Άμα αχρηστευθή ενα κοπάδι πρόβατα και δεν βγάζουν γάλα, δεν έχει καλά αρνιά, χαλάει σιγά-σιγά το κοπάδι, χαλάει και η ράτσα, και τότε λέει ο τσομπάνης, δε με συμφέρει, και παίρνει απόφαση να τα δώση στον χασάπη. Έτσι και η ανθρωπότης χαλάει σιγά-σιγά. Ώσπου θά 'ρθει η Αγανάκτησις, η Δύναμις, που κρατάει το γένος αυτό, και τότε αλλοίμονον».

«Να χαίρεσαι, όταν είσαι πρόβατο εν μέσω λύκων. Ο Σατανάς είναι μουσαφίρης στο σπίτι σου και θέλει να σ' αρπάξη. Ο Θεός δεν εχει κόψει το δικαίωμα του πονηρού να πειράζη, του άφησε δύναμη για να ελεχθή ο άνθρωπος, για να δοκιμαστή».

«Άλλος με παρακάλια κρατά την θεογνωσία• να μη χάσουμε αυτό που πιστεύουμε. Άλλος ξετροχιάζεται. Όχι μόνο να διαβάζης αλλά και να πράξης, τότε θα το πονέσεις το Ευαγγέλιο».

«Έτσι, να έχης μπροστά σου όλα τα αμαρτήματά σου και, τότε, δεν θα κατηγορήσεις κανένα, γιατί ο άλλος από κάρβουνο μπορεί να γένη διαμάντι».

«Είναι κακό πράγμα να παγιδεύεται ο άνθρωπος, γιατί τότε δεν φεύγει από την δύναμη του σκότους. Η μετάνοια είναι ένδυμα του νέου ανθρώπου. Ξαναγέννηση είναι όταν μετανοή. Του έρχεται τότε μία ευλογία και λέει «ήμαρτον», και τότε ξαναγεννιέται. Ο Χριστός αν τον δεχτής, σαν μαγνήτης σε τραβά με προσευχή».

«Η αγαθότης του Θεού είναι πιο μεγάλη απ' την δικαιοσύνη Του, όπως τότε με την Νινευί που λυπήθηκε τα 120.000 παιδιά. Να μετανοούμε και να γινώμαστε άλλοι άνθρωποι. Να ενδυθούμε το Ευαγγέλιο που είναι το βήμα του Χριστού. Οι αμαρτίες, και σαν τις τρίχες της κεφαλής να είναι ή σαν τα φύλλα των δέντρων, όλες λειώνουν άμα πιστέψης. Αν ένας μπορέση απ' την ομίχλη να συνδεθή με τον Θεό, είναι σαν ήρωας».

«Να χαίρεσαι όταν σε αδικούν κι όταν αδικούμε να κλαίμε».

«Ε..., δεν θα είμαστε και απέθαντοι. Αφού υπάρχει θάνατος. Μπερεκέτ' (=αρκετά) τόσο που ζήσαμε».

«Μετά τα εβδομήντα χρόνια είσαι λαθραίος σ' αυτήν την γη. Ήμασταν τόσα αδέλφια, μονάχα εγώ έμεινα. Πάει τώρα, τις παχιές αγελάδες τις φάγαμε».

«Αν δεν έλθη ο άνθρωπος σ' αυτό το σημείο, με την αρρώστια, σ' αυτήν την παρακμή, δεν μπορεί να μπη στο νόημα».

«Γιατί να χάση ο Θεός μία ψυχούλα; Τον συλλαμβάνω αυτόν που με προσβάλλει, στην προσευχή μου, για να μην φωλιάση η κακία μέσα μου. Πέφτω στο «ήμαρτον», και παρακαλώ να τον συγχωρέση ο Θεός, μην τον εύρη κανένα κακό. Η καλωσύνη είναι σαν ενα τεράστιο θωρακισμένο τάνκς. **Το ποιός έχει δίκαιο θα το εξετάσει ο αναμάρτητος Χριστός. Αν το δούμε εμείς θα πέσουμε σε υπερηφάνεια. Οι υπομένοντες τώρα θα καταταχθούν με τους Αγίους.** Όμως κι όταν κρατάς λεφτά, μη μιλάς για τα Θεία! Η ανεχορταγιά είναι εμπόδιο. Να θρηνής για αυτό που πιστεύεις».

«Η προσευχή έχει πολύ περισσότερη δύναμη από τα μηχανήματα. Όσοι ξέρουν την δύναμή της έχουν πολύ περισσότερη δύναμη απ' όσους κάνουν τα κομπιούτερ. Κάποτε με ειρωνεύτηκαν σ' ένα σπίτι. Μόλις βγήκα έξω απ' το χωριό, κρύφτηκα σε απλησίαστο μέρος κι έλεγα γονατιστά όπως ουρλιάζει το σκυλί, «συγχώρεσέ με Θεέ μου! Συγχώρεσέ με!». Δεν είπα τι με κάνουν, έβαλα τον εαυτό μου κάτω από το φως. **Μόνο με προσευχή και με έργα θα νικήσουμε. Να παρακαλάς από καρδιάς**».

«**Η υπομονή αποκτάται από το πιστεύω και την προσευχή**. Όταν είσαι μόνος, τότε κάνε πιο γερή προσευχή. Τα μεσάνυχτα είναι καλά, γιατί τότε δεν σ' εμποδίζει τίποτε. Μόλις έλθη ένας λογισμός να κάνουμε τον σταυρό μας και να πούμε, «Χριστέ μου, σώσε με, εσύ θυσιάστηκες για μας», έρχεται σαν σαϊτιές ο λογισμός, όμως θα λέμε, «Κύριε Ιησού Χριστέ, διά της Θεοτόκου και πάντων των Αγίων ελέησέ με». Αν η προσευχή σου είναι καλλιεργημένη φτάνεις ψηλά. Ο Θεός είναι δύναμη καλωσύνης. Η προσευχή είναι απαραίτητη γιατί καλλιεργείται η ψυχή. Όταν ξεκινάς μία δουλειά να αυτοσυγκεντρώνεσαι με προσευχή και τότε να μη φοβάσαι κανέναν. «Μην ταράζεται η καρδιά σας»», θα πει, να βρης την αυτοσυγκέντρωση».

«Ο αναμάρτητος Χριστός είναι φως εκ φωτός και για να μας εμπιστευθή πρέπει να δη τα παρακάλια μας, τα καλά μας έργα και τις προσευχές μας.**Το Άγιο Πνεύμα δεν κατεβαίνει στον περήφανο να τον φωτίση. Ανάλογα με την δύναμη της προσευχής έρχεται η ταπείνωση**. Να πιστεύουμε στο αίμα του Σταυρού, στον Εσταυρωμένο. Το αίμα που στάζει από τον Σταυρό να στάζη μέσα στην καρδιά σου. Η προσευχή θέλει πολλή αυτοσυγκέντρωση. Στην προσευχή θέλει να σταματάς κάθε τόσο, να είσαι ήρεμος να μην σκέφτεσαι τίποτα, και ξανά να ανεβαίνης σαν σκαλοπάτι πάνω, σταματάς-προχωράς, σιγά-σιγά, ώσπου να φτάσης επάνω, βγαίνεις στο φως, φτάνεις στην λάμψη, άμα φτάσης επάνω μαγνήτης, δεν σ' αφήνει να πας κάτω, χαρά, όμως χρειάζεται να είσαι επιφυλακτικός σαν στρατιώτης με κράνος και τότε αισθάνεσαι ότι είσαι αμαρτωλός. Άμα το αισθανθής, έχει στήριγμα η προσευχή. Να ζητάς προσευχή σαν ένα πουλάκι αδύναμο, δειλό και να έχης τον εαυτό σου σαν ένα φτωχό μυρμήγκι. Όταν λες «είμαι αδικημένος από παντού», ρίχνεις το δίκιο όλο επάνω σου, επαναστατείς. Ενώ αν πης αυτό το Φως (ο Χριστός) βγαίνει για όλον τον κόσμο, εγώ άραγε κάνω αυτό που θέλει; Πώς να ελέγξω; «βγάλε τον δοκό από τον οφθαλμό σου», μας λέει. Το πολύ-πολύ να πης είμαι και εγώ στην ίδια ζυγαριά».

«Η αγάπη του Θεού είναι πολύ ισχυρή και φαίνεται στους αμαρτωλούς. Αυτή η θεία καλωσύνη αφήνει να πέφτης για να ξαναγυρίσης. Ο κεχαγιάς αγαπά τα πλανεμένα πρόβατα πιο πολύ. Άμα δοκιμάση έναν αμαρτωλό που γύρισε πίσω, αυτόν ο Θεός τον εμπιστεύεται, αγαπά την αμαρτωλή, όπως γράφει, πιο πολύ, εκεί δείχνει όλη την καλωσύνη του».

«Τους Αγίους να έχουμε μπροστά μας. Άλλοι λιανισμένοι, άλλοι σφαγμένοι, άλλοι πετροβολημένοι. «Δεν θα σας αφήσω ορφανούς», μας είπε ο Χριστός. Εμείς ανήκουμε στην οικογένεια των Αγίων. Εκείνους να παρακαλάμε να μας καταδεχθούν. Η μεγαλύτερη απόδειξη της άλλης ζωής είναι η Παναγία που παρακαλάει δακρυσμένη όπως στον Σταυρό, τον αναμάρτητο Υιό της. Εμένα με κύκλωσαν αδικίες κι έκανα προσευχή. Έτσι με περνούσε η στενοχώρια».

«Ο άνθρωπος μέσα στο λάθος είναι βουτηγμένος, αλλά **η καλωσύνη νικάει πάντα**».

«Ο αγιασμός και ο Παράδεισος είναι πολύ λεπτά πράγματα. Κάποτε είδα ένα πολύ όμορφο κήπο, παράδεισο, και μόνο μία ψυχή πέρασε μέσα».

«Ο ύποπτος κόσμος είναι απλωμένος παντού. Ακόμα κι η προβατίνα το κουτράει (διώχνει) το μικρό της μετά από πενήντα μέρες».

«Να παρακαλάμε τον Χριστό να μην φύγη από μέσα μας. Να κρατάμε πραότητα».

«Να σκεπτώμαστε πάντα το καλό για άλλους. **Οι υπομένοντες τώρα θα καταταχτούν με άγιους**».

«Θέλει καθαρότητα για να δης οράματα. Εγώ πολύ ζόρισα τον εαυτό μου, έφτιαχνα μεγάλο αγώνα τότε που... (κάτι είδα)».

«Κάποτε λέγαμε θα χαλάσει ο κόσμος. Τώρα λέμε θα χαθούμε. Τώρα ξεσκεπάστηκε η ντροπή. Οι ίδιοι εμείς θα χαθούμε. Θα λέμε σε λίγο, καλά που προλάβαμε και ζήσαμε».

«Η Ελλάδα μοιάζει με μικρό δέντρο, καρποφόρο όμως, ας πούμε αχλαδιά. Γύρω οι άλλοι λαοί είναι σαν θεόρατα, ας πούμε πλατάνια, βελανιδιές, χωρίς όμως καρπό. Επειδή δεν μπορούν να μας κόψουν με το πριόνι μια κι έξω, σκάβουν γύρω-γύρω απ' το δεντράκι μας να μαραθή από μόνο του, γιατί θέλουν δήθεν πολιτισμένα να ξεραθούν οι ρίζες μας και να γείρουμε από μονάχοι μας».

«**Η Εκκλησία δεν είναι θέατρο να θέλη να κόβη όσο το δυνατόν περισσότερα εισιτήρια. Σκοπός είναι αυτοί που έρχονται να πιστέψουν ότι υπάρχει άλλη ζωή, Ανάσταση, Δευτέρα Παρουσία. Αλλοιώς τι να το κάνης το πλήθος; Γιατί να τους καλοπιάνης να έρχωνται όπως να είναι;**».

Την ευχή του να εχουμε. Αμήν.

Παραπομπή

1. Για τον Αναστάσιο Μαλαμά εξέδωσαν τεύχος και οι εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη» με μεγάλη κυκλοφορία. Ο ιατρός κ. Ιωάννης Πατσώνης, ο συγγραφέας του τεύχους, μας απέστειλε την βιογραφία του με νέα στοιχεία, την διδασκαλία του και αδημοσίευτες φωτογραφίες. Τον ευχαριστούμε, καθώς και τον υπεύθυνο των εκδόσεων κ. Στυλιανό Κεμετσεντζίδη. Κρίθηκε προτιμότερο να παρατεθή αυτούσια η διήγηση του ιδίου Αναστασίου με την χαριτωμένη απλότητά του και αμεσότητα, παρά να γίνη μία νέα βιογραφία. Όπου χρειάζεται, παρατίθενται επεξηγηματικές λέξεις εντός παρενθέσεων.

("Ασκητές μέσα στον κόσμο, τόμος Β΄, έκδοση Ιερού Ησυχαστηρίου «Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος», Μεταμόρφωσης Χαλκιδικής, 2012)

(Πηγή: pemptousia.gr*)*